

NACIONĀLĀ ELEKTRONISKO
PLAŠSAZIŅAS LĪDZEKĻU PADOME

Rīgā, 2020.gada 28.maijā

LĒMUMS Nr. 178

Par administratīvā soda uzlikšanu

Administratīvā pārkāpuma lietā Nr. AP/2020/6-7/1

Izskatot 2020.gada 3.februārī uzsākto administratīvā pārkāpuma lietu par iespējamo Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 201.⁵ panta devītajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu elektroniskā plašsaziņas līdzekļa SIA All Media Latvia reģ.nr. 40103065880 (turpmāk – All Media Latvia) programmā “Kanāls 2” (turpmāk – Programma), Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome (turpmāk – Padome) šādā sastāvā: Padomes priekšsēdētājs Ivars Āboliņš, Padomes priekšsēdētāja vietniece Aurēlija Ieva Druvieta Padomes locekļi: Ieva Kalderauska un Jānis Eglītis, piedaloties All Media Latvia pārstāvim,

konstatē:

[1] Pārbaudot Padomes veiktos All Media Latvia programmas “Kanāls 2” 2019.gada 13.decembra ierakstus, Padome konstatēja (Padomes 2020.gada 3.februāra pārbaudes ziņojums Nr. P/2020/6-6/6 (turpmāk arī – Pārbaudes ziņojums)), ka:

[1.1] All Media Latvia programmā “Kanāls 2” 2019.gada 13.decembra raidījumā “Saimnieks meklē sievu” (turpmāk arī – Raidījums) laikā no plkst. 13:16:30 līdz plkst. 13:20:35 demonstrēts sižets, kura ietvaros šova dalībnieki apmeklē veikalu “Optimus mēbeles”. Sižeta laikā vairākkārt tiek izcelts veikala nosaukums un tā preču zīme, tādējādi uzskatāmi popularizējot komersantu un tā piedāvātos pakalpojumus gan vārdiski, gan vizuālā veidā. Sižets ir iekļauts raidījuma “Saimnieks meklē sievu” saturā un nepārprotami secināms, ka tā mērķis ir bijis veikala “Optimus mēbeles” popularizēšana.

[1.2] Sižeta tekstuālā daļa, kurā identificējamas reklāmas pazīmes:

“Tā kā Oskars vada Riebiņu jauniešu centru, viņš Lauru nolēmis pārbaudīt pavisam neparastā uzdevumā, centram nepieciešami jauni dīvāni un Oskaram vajag palīgu, kurš “Optimus mēbeļu” veikalā tos palīdzēs izvēlēties.”

“Labdien, varbūt varu kā palīdzēt Jums? Labdien, varētu gan. Mums vajadzētu jauniešu centram, tādus nu ne jau kā istabas mēbeles, bet tādu ofisa variantu, bet arī praktisku, lai nenosmērējas tik ātri un arī izturīgu. Ir mums tāds variants, varam aiziet parādīšu jums, tajā galā ir. Lūk šāds, ļoti praktisks, ērts variants, viņam ir mākslīgā eko āda, ir atsperes un ir viegli kopjams. Ir iespējams pasūtīt dažādās krāsās, ir iespējams gan

audumā pasūtīt, šeit ir redzams ļoti plašs klāsts. Moš ņemam melnu? Būs glancīgi. Ir labs, viņš tāds foršs variants, esmu par.”

Tāpat jāņem vērā, ka sižeta laikā vairākkārtīgi tiek atspoguļots veikala nosaukums, kā arī telpas, kurās izvietotas mēbeles, raidījuma dalībnieki apskata, izmēģina un izsaka komentārus par vairākiem dīvāniem. Bet pēc tam tiek atspoguļota raidījuma dalībnieku un veikala darbinieka saruna par dīvāniem un iespējām pasūtīt tos dažādās krāsās.

[2] Ievērojot minēto, Padome 2020.gada 3.februārī uzsāka lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā par iespējamo Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – Kodekss) 201.⁵ panta devītajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu.

[3] Padome 2020.gada 20.februārī ir saņēmusi All Media Latvia paskaidrojumus (vēstule Padomē reģistrēta ar Nr.6-7/283), kuros All Media Latvia norāda turpmāk minēto:

[3.1] All Media Latvia Raidījumā veica produktu izvietojumu. Komerciālais paziņojums nekādā gadījumā nav apzināta slēpta reklāma. Konkrētajā gadījumā, raidījuma nodrošināšanai, All Media Latvia producenti ar partneri “Optimus mēbeles” realizēja sociālu projektu, proti, Raidījuma laikā izvēlētos dīvānus uzdāvināja jauniešu centram.

[3.2] Raidījumā sižeta daļā, kurā ir atsauces uz produktiem un produktu izplatītāja preču zīmi, ir redakcionāli attaisnojams produkta izvēles process un Raidījuma varoņu savstarpējās komunikācijas atspoguļošana televīzijas skatītājiem. Ne Raidījuma sižeta tekstualā daļā, ne citādā formā nav ietverts aicinājums preces iegādāties. Nenoliedzami Raidījumā redakcionāli ir ietvertas atsauces uz preces izplatītāju preču zīmolu un produktiem un to kvalitāti, tomēr, neietver ieteicošas atsauces produktu iegādei.

[3.3] Pēc NEPLP Lēmuma saņemšanas, AML izanalizēja audiovizuālo darbu un konstatēja, ka cilvēciskas kļūdas dēļ netika izvietota informācija par produktu izvietojumu.

[4] 2020.gada 11.maijā Padomes priekšsēdētājs Ivars Āboliņš sagatavoja administratīvā pārkāpuma protokolu RE Nr.000233, kurā tika konstatēti slēpta audiovizuāla komerciāla paziņojuma izvietojuma aizlieguma pārkāpums All Media Latvia Programmā 2019.gada 13.decembrī, tādējādi pārkāpjot EPLL 35.panta deviņo daļu un izdarot Kodeksa 201.⁵ panta deviņo daļā paredzēto administratīvo pārkāpumu.

[5] Lietas izskatīšanas laikā 2020.gada 28.maijā All Media Latvia pārstāvis atkārtoti norādīja uz rakstiski sniegtajos paskaidrojumos minēto, kā arī norādīja, ka komerciāla paziņojuma izvietojuma raidījumā bija redakcionāli iecerēta jau iepriekš.

Ievērojot konstatēto, Padome

secina:

[6] Programmā 2019.gada 13.decembrī demonstrēto saturu pierāda Padomes veiktie ieraksti, 2020.gada 3.februāra Padomes pārbaudes ziņojumā Nr. P/2020/6-6/6 konstatētais, All Media Latvia 2020.gada 19.februāra paskaidrojumi, kā arī administratīvā pārkāpuma protokolā konstatētie fakti, tādējādi minētā raidījuma saturs uzskatāms par pierādītu.

[7] Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma (turpmāk – EPLL) 1.panta 4.punktā audio un audiovizuāls komerciāls paziņojums tiek definēti kā reklāma televīzijā vai radio, sponsorēšana, televīzijas vai radio veikals, produktu izvietošana un citi audio, vizuāli vai audiovizuāli paziņojumi, kas ievietoti raidījumā, izvietoti pirms raidījuma vai pēc tā par samaksu vai citu atlīdzību vai pašreklāmas nolūkā un tieši vai netieši reklamē to personu preces, pakalpojumus vai tēlu, kuras veic saimniecisko darbību. Tā paša likuma 1.panta 31.punktā slēpts audio un audiovizuāls elektroniskā plašsaziņas līdzekļa komerciāls paziņojums definēts kā *“preču, pakalpojumu, nosaukumu, preču zīmju, preču ražotāja vai pakalpojumu sniedzēja darbību atveidojums vārdu vai attēlu veidā, ja šādu atveidojumu elektroniskais plašsaziņas līdzeklis ir apzināti iecerējis kā audio vai audiovizuālu komerciālu paziņojumu, bet tas varētu maldināt sabiedrību par šā paziņojuma būtību. Šāds atveidojums jo īpaši uzskatāms par apzināti iecerētu, ja tā izvietošana notiek par samaksu vai citu atlīdzību.”*

[8] No un EPLL 1.panta 4.punktā norādītās audio un audiovizuāla komerciāla paziņojuma definīcijas un EPLL 1.panta 31.punkta secināmas šādas slēpta audiovizuāla komerciāla paziņojuma pazīmes:

- Tas var tikt sniegts par atlīdzību, bet atlīdzība nav obligāta slēpta audiovizuāla komerciāla paziņojuma pazīme;
- Tas ir apzināti iecerēts ar mērķi tieši vai netieši reklamēt to personu preces, pakalpojumus vai tēlu, kuras veic saimniecisko darbību;
- Tas var maldināt auditoriju par tā mērķi, t.i., no tā sniegšanas veida skatītājs/klausītājs var nesaprast, ka minētais paziņojums sniegts ar nodomu reklamēt to personu preces, pakalpojumus vai tēlu, kuras veic saimniecisko darbību;
- Programmā ir neobjektīvi apskatīta un novērtēta prece, pakalpojums, izceltas paziņojuma priekšmeta pozitīvās īpašības;
- Nav ievērota audiovizuāliem komerciāliem paziņojumiem paredzētā izvietošanas kārtība un atdalīšana no citām programmas daļām;
- Patērētājs nav informēts par produktu izvietošanu atbilstoši Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likumam.

[9] Padomei nav pietiekami daudz ziņu par faktiem, lai pierādītu, ka All Media Latvia par konstatēto paziņojuma izplatīšanu Programmā ir saņēmusi kāda veida atlīdzību, tomēr EPLL 1.panta 31.punkts noteic, ka atlīdzība nav obligāta pazīme, lai konkrēto paziņojumu kvalificētu kā slēptu audiovizuālu komerciālu paziņojumu. Paskaidrojumos All Media Latvia norāda, ka par reklāmas izplatīšanu “Optimus mēbeles” uzdāvināja četrus dīvānus jauniešu centram.

[10] All Media Latvia 2020.gada 19.februāra paskaidrojumos norāda, ka paziņojumi ir izplatīti ar mērķi veikt produktu izvietojumu, līdz ar to, ņemot vērā, ka All Media Latvia ir norādījusi, ka sižets izplatīts ar mērķi izvietot un popularizēt produktus, ir uzskatāms par pierādītu, ka izplatītie paziņojumi ir apzināti iecerēti ar mērķi tieši popularizēt to personu preces, pakalpojumus, kuras veic saimniecisko darbību. Līdz ar to secināms, ka konstatētie paziņojumi ir apzināti iecerēti kā audiovizuāli komerciāli paziņojumi.

[11] Lai konstatētu, ka All Media Latvia Programmā tika izplatīts slēpts audiovizuāls komerciāls paziņojums, Padomei jāpierāda, ka no paziņojumu izplatīšanas veida (*sk. 1.1., 1.2. punktu*) auditorija nav informēta un var nesaprast, ka minētais paziņojums sniegts ar nodomu reklamēt to personu preces, pakalpojumus vai tēlu, kuras veic saimniecisko darbību, proti, auditorija nav skaidri informēta par paziņojuma komerciālo raksturu.

[12] Laikā, kad raidījumu dalībnieki popularizē “Optimus mēbeles” tirdzniecības tīklā ietilpstošo tirdzniecības veikalu, nav tiešu norāžu par komerciāla paziņojuma esamību. Tādējādi konstatētais paziņojums var maldināt sabiedrību par šī paziņojuma komerciālo būtību. Papildu neskaidrību par konkrētā paziņojuma komerciālo būtību rada tā izplatīšanas veids. Proti, Televīzijas šova “Saimnieks meklē sievu” 7.raidījuma ietvaros dalībnieki ierodas mēbeļu preču veikalā “Optimus mēbeles” un izvēlas dīvānu. Sižeta ietvaros vairākas reizes tiek demonstrēts veikala nosaukums un tā preču zīme, pietuvinot to tuvplānā. Mēbeļu tirgotāja nosaukums vairākkārt tiek izcelts arī vārdiski. Sižeta laikā tiek attēlots veikala izkārtojums, tajā pieejamās preces, preču cenu zīmes, kā arī šova dalībnieki apskata un izmēģina dīvānus. Noslēgumā veikala darbinieks ierodas pie apmeklētājiem (šova dalībniekiem) un palīdz piemeklēt atbilstošāko dīvānu, raksturojot tā labās īpašības un piedāvājot vairāku krāsu un audumu izvēles variantus. Komerciālā paziņojuma izplatīšanas veids un neatdalīšana no raidījuma komerciāla paziņojuma sākumā un beigās ar vizuāliem līdzekļiem kā to paredz EPLL 35.panta divpadsmitā daļa, auditorijai var radīt priekšstatu, ka paziņojums ir konkrētā raidījuma sastāvdaļa, līdz ar to maldināt par paziņojuma komerciālo būtību. Atbilstoši EPLL 35.panta divpadsmitajai daļai, komerciālie paziņojumi atdalāmi no citām programmas daļām tā, lai šie paziņojumi būtu uzreiz atpazīstami un viegli identificējami

[13] All Media Latvia savos paskaidrojumos norāda, ka nav bijis nodoms maldināt auditoriju par izplatīto paziņojuma komerciālo būtību. Padome uzsver, ka atbilstoši EPLL 1.panta 31.punktam, slēpta audiovizuāla komerciāla paziņojuma pazīme nav elektroniskā plašsaziņas līdzekļa nodoms maldināt auditoriju. Par slēptu audiovizuālu komerciālu paziņojumu uzskatāms paziņojums, kurš sniegts par atlīdzību vai bez tās, ar apzinātu mērķi tieši vai netieši reklamēt to personu preces, pakalpojumus vai tēlu, kuras veic saimniecisko darbību un visbeidzot, no paziņojuma sniegšanas veida auditorija var nesaprast, ka minētais paziņojums sniegts ar nodomu reklamēt to personu preces, pakalpojumus vai tēlu, kuras veic saimniecisko darbību. Padome norāda, ka gadījumos, ja elektroniskais plašsaziņas līdzeklis neatzīst mērķi programmā izvietot slēptu audio/audiovizuālu komerciālu paziņojumu (arī slēptu reklāmu), programmas ieraksta saturs var būt pietiekams pierādījums, kas kļiedē saprātīgas šaubas par

slēpta audio/audiovizuāla komerciāla paziņojuma esamību. Padome uzskata, ka konstatēto paziņojumu saturs, to izplatīšanas veids un apstākļi, ka minētie paziņojumi nav atdalīti no citām Programmas daļām, atbilst slēpta audiovizuāla komerciāla paziņojuma pazīmēm, jo tie maldina auditoriju par izvietoto paziņojumu komerciālo raksturu.

[14] Pamatojoties uz minēto, uzskatāms par pierādītu, ka 2019.gada 13.decembrī konstatētais paziņojums atbilst slēpta audiovizuāla komerciāla paziņojuma pazīmēm un All Media Latvia ir izdarījusi EPLL 35.panta devītās daļas pārkāpumu, jo norma noteic, ka slēpti audio vai audiovizuāli komerciāli paziņojumi ir aizliegti.

[15] EPLL 35.panta divpadsmitā daļa noteic, ka izvietojot audio un audiovizuālus komerciālus paziņojumus elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmās, tos sākumā un beigās ar vizuāliem vai akustiskiem līdzekļiem atdala no citām programmas daļām tā, lai šie paziņojumi būtu uzreiz atpazīstami un viegli identificējami. Minētā tiesību norma vispārīgi noteic, ka audio un audiovizuālie komerciālie paziņojumi ir atdalāmi no citām programmas daļām, piemēram, raidījumiem. Un elektroniskajiem plašsaziņas līdzekļiem ir pienākums nodrošināt, ka komerciālais saturs tiek nodalīts no elektroniskā plašsaziņas līdzekļa redakcionālā satura, tādējādi nemaldinot raidījumu skatītājus.

[16] Tā kā All Media Latvia Programmā izplatīja slēptu audiovizuālu komerciālu paziņojumu, tādējādi pārkāpjot EPLL 35.panta devīto daļu, secināms, ka All Media Latvia ir izdarījusi Kodeksa 201.⁵ panta devītajā daļā paredzēto administratīvo pārkāpumu – noteiktās kārtības pārkāpšana audio un audiovizuālo komerciālo paziņojumu sniegšanā vai izplatīšanā. Slēpta audio vai audiovizuāla komerciāla paziņojuma gadījumā pārkāpums izpaužas tādējādi, ka reklāma, kuras saturs principā nav aizliegts, tiek pasniegta normatīvajiem aktiem neatbilstošā veidā. Padomes konstatētais pārkāpums atbilst Kodeksa 201.⁵ panta devītajā daļā paredzētajam administratīvā pārkāpuma sastāvam.

[17] Kodeksa 201.⁵ devītajā daļā juridiskām personām paredzēts administratīvais sods – naudas sods no septiņdesmit līdz septiņtūkstoš simt *euro*.

[18] Kodeksa 32.panta otrajā daļā noteikts, ka uzliekot sodu, ņem vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, pārkāpēja personību, vainas pakāpi, mantisko stāvokli, kā arī atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus. Nosakot soda apmēru, Padome vadās pēc turpmāk norādītajiem apsvērumiem.

[18.1] Administratīvo atbildību pastiprinoši vai mīkstinoši apstākļi nav konstatēti.

[18.2] Saskaņā ar publiski pieejamo All Media Latvia 2018.gada finanšu pārskatu, All Media Latvia apgrozījums ir 18 617 426 *euro*, savukārt pārskata periods tika noslēgts ar 2 870 303 *euro* lielu peļņu. (All Media Latvia 2019.gada pārskats nav publiski pieejams). Vērtējot soda apmēru, Padome ņem vērā, ka All Media Latvia ir viens no lielākajiem elektroniskajiem plašsaziņas līdzekļiem Latvijā.

[18.3] Juridiskas personas vaina nosakāma, ņemot vērā divus nosacījumus: pirmkārt, vai juridiskajai personai bija iespēja nodrošināt noteikumu ievērošanu, par kuru pārkāpšanu ir paredzēta administratīvā atbildība, otrkārt, vai juridiskā persona veica nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu šo noteikumu ievērošanu (*sk. Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2009.gada 5.marta spriedums lietā Nr.SKA-19/2009*). Līdz ar to, konstatējot juridiskas personas izdarītu administratīvo pārkāpumu, nav nepieciešams konstatēt pie atbildības saucamās personas vainu, un administratīvo sodu ir pamats piemērot, konstatējot un pierādot pašu tiesībpārkāpumu. Saskaņā ar EPLL 25.pantu elektroniskie plašsaziņas līdzekļi uzņemas redakcionālo atbildību. Elektronisko plašsaziņas līdzekļu redakcionālā atbildība šā panta izpratnē ir efektīva kontrole gan attiecībā uz raidījumu izvēli, gan attiecībā uz to organizāciju programmās un katalogos. Tā kā All Media Latvia veido savu programmu un attiecībā uz Programmas sastāvdaļām pieņem redakcionālus lēmumus, t.sk. par komerciālu paziņojumu izvietojumu Programmā, All Media Latvia bija iespēja nodrošināt noteikumu ievērošanu, izvietojot komerciālu paziņojumu Programmā, nepārkāpjot EPLL 35.panta devītajā daļā noteikto. Padome norāda, ka All Media Latvia bija iespēja uzzināt noteikumus, kas jāievēro izvietojot audiovizuālus komerciālus paziņojumus, jo tie ir noteikti EPLL, līdz ar to All Media Latvia varēja nodrošināt, lai komerciālais paziņojums Programmā tiktu izvietots atbilstoši EPLL prasībām. Vienlaikus pārkāpuma fakts liecina, ka All Media Latvia nav veikusi nepieciešamās darbības, lai nodrošinātu noteikumu ievērošanu.

[18.4] Saskaņā ar Kodeksa 22.panta soda mērķis ir personu, kura izdarījusi administratīvo pārkāpumu, audzinātu likumu ievērošanas un sadzīves noteikumu cienīšanas garā, kā arī lai tiklab tiesību pārkāpējs, kā citas personas neizdarītu jaunus pārkāpumus.

[19] Ņemot vērā iepriekš minēto, Padome uzskata par nepieciešamu piemērot administratīvo sodu – naudas sodu 2750 *euro* apmērā, kas uzskatāms par soda apmēru, kas nenodara All Media Latvia nesamērojamus materiālus zaudējumus, vienlaikus veicinot All Media Latvia un citus elektroniskos plašsaziņas līdzekļus turpmāk ievērot EPLL prasības attiecībā uz slēptu audio un audiovizuālu komerciālu paziņojumu izvietojuma aizliegumu.

Ievērojot minēto un saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 201.⁵ panta devīto daļu, 274.pantu, kā arī 275.panta pirmās daļas 1.punktu, Padome

n o l e m j :

- 1. Sodīt elektronisko plašsaziņas līdzekli SIA All Media Latvia reģ.nr. 40103065880 par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 201.⁵ panta devītajā daļā paredzētā pārkāpuma izdarīšanu, uzliekot administratīvo sodu – naudas sodu 2750 (divi tūkstoši septiņi simti piecdesmit) *euro* apmērā.**
- 2. Pieņemto lēmumu paziņot SIA All Media Latvia.**

Administratīvais sods jāsamaksā zemāk norādītajā bankas kontā:

Saņēmējs: Valsts kase

Reģistrācijas Nr. 90000050138

Konta Nr. LV78TREL1060001019900

Saņēmēja banka: Latvijas Banka

Bankas kods: TRELLV22

Padomes priekšsēdētājs

Ivars Āboliņš

*DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA
ZĪMOGU*

Saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 288.panta pirmo un otro daļu, kā arī 289.panta pirmo daļu, persona, kura saukta pie administratīvās atbildības, šo lēmumu desmit darba dienu laikā no lēmuma paziņošanas dienas var pārsūdzēt rajona (pilsētas) tiesā pēc tās juridiskās adreses, iesniedzot sūdzību Nacionālajai elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomei.